

WHITE PAPER

Arbetsdomstolen – Vad gör den?

Detta white paper handlar om Arbetsdomstolen – vad gör den egentligen?

När du läst igenom dokumentet hittar du ett flertal stödmallar på området i DokuMeras dokumentmallsbas under:

Alla mallar > Affärsjuridik & Avtal > Tvist och konkurs > Tvist i domstol > Domstolsprocesser

**www.dokumera.se
info@dokumera.se**

ARBETSDOMSTOLEN — VAD GÖR DEN?

Arbetsdomstolen – en specialdomstol

Arbetsdomstolen är en specialdomstol som är behörig att pröva arbetstvister. Det som utmärker en specialdomstol är att dess ledamöter har särskilda sakkunskaper, utöver rent juridiska kunskaper. Många arbetsrättsliga tvister förutsätter en förståelse för hur arbetsmarknaden fungerar och det är därför som det i domstolens sammansättning även finns representanter från arbetsgivar- respektive arbetstagarorganisationer. Dessa bidrar till att förse domstolen med den sakkunskap som kan behövas för att avgöra arbetstvister på ett rättssäkert sätt.

3

Det är inte självklart att arbetsrättsliga tvister ska prövas av Arbetsdomstolen. En del tvister ska i stället prövas av allmän domstol eller av Patent- och marknadsdomstolen. Nedan redogör vi för vilka typer av tvister Arbetsdomstolen prövar och vilka sanktioner den kan utdöma.

Arbetsdomstolen dömer i vissa arbetstvister

Arbetsdomstolens kan pröva arbetstvister. Det är tvister som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare eller deras fackliga organisationer. Tvisten måste således ha med deras roller som arbetstagare respektive arbetsgivare att göra. Om parterna av andra skäl inte kommer överens med varandra är det inte fråga om en arbetstvist.

Det finns några typer av arbetstvister som inte ska prövas av Arbetsdomstolen. Det är fråga om hyresvillkor i kollektivavtal som ska prövas av allmän domstol samt tvister om arbetstagares uppfinningar som ska prövas av Patent- och marknadsdomstolen.

Arbetstvister i allmän domstol och arbetsdomstolen

När Arbetsdomstolen är behörig avgör den tvisten som första och sista instans. Det innebär att det inte är möjligt att överklaga Arbetsdomstolens avgöranden till högre instans. Det finns däremot arbetstvister som under vissa förutsättningar inte ska prövas av Arbetsdomstolen som första instans. För att en arbetstvist ska prövas av Arbetsdomstolen måste talan väckas antingen av en arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation eller av en arbetsgivare som själv slutit kollektivavtal. Därutöver måste det vara fråga om en:

- tvist om kollektivavtal,
- tvist som avses i medbestämmandelagen,
- tvist mellan parter som är bundna av kollektivavtal, eller
- tvist som angår arbetsplats där kollektivavtal gäller.

Tvister som inte uppfyller ovanstående förutsättningar ska avgöras av allmän domstol, dvs. tingsrätt. Det innebär att en arbetstagare som inte är ansluten till en facklig organisation eller har stöd av en sådan ska väcka talan vid allmän domstol. Samma gäller i regel för arbetsgivare som inte har stöd av en arbetsgivarorganisation.

Tingsrättens avgörande kan överklagas till Arbetsdomstolen. En förutsättning för att Arbetsdomstolen ska pröva tvisten är emellertid att prövningstillstånd meddelas. Det är

alltså inte självklart att en andra prövning kommer till stånd. Prövningstillstånd kan meddelas om någon av följande förutsättningar är uppfyllda:

- om det är svårt att bedöma tingsrättens övervägande i sakfrågan (granskningsfall)
- om det finns anledning att betvivla riktigheten i tingsrättsdomen (ändringsfall)
- om det är av vikt för rättstillämpningen (prejudikatfall)
- om det finns synnerliga skäl (extraordinära fall).

Arbetsdomstolens sanktioner

Arbetsdomstolen kan endast utdöma skadestånd och diskrimineringsersättning. Det är inte ovanligt att massmedia felaktigt uttrycker att Arbetsdomstolen har utdömt böter. Det kan framstå som rena hårklyverier, men det finns betydelsefulla skillnader mellan begreppen. Skadestånd tillfaller motparten, dvs. den part som lidit skada av annans agerande eller underlåtenhet. Böter däremot tillfaller statskassan och kan därför närmast ses som en samhällelig sanktion mot oönskade beteenden i form av brott. En annan sak är att en part som blivit dömd att utge skadestånd naturligt nog kan uppleva det som en form av straff.

Arbetsdomstolen kan utdöma skadestånd av två olika slag. Det ena är ekonomiskt skadestånd, vilket är en form av ekonomisk ersättning för direkta kostnader och förluster som part lidit av ett visst agerande. Det kan exempelvis vara fråga om utebliven lön vid en uppsägning eller ett avskedande. Det andra är allmänt skadestånd, vilket är en form av ideellt skadestånd. Det är här inte fråga om att ersätta några faktiska skador, utan snarare att upprätthålla en respekt för den arbetsrättsliga lagstiftningen och de ingångna kollektivavtalen. Det allmänna skadeståndet kan närmast sägas utgöra en form av ersättning för den kränkning som den skadelidande upplever.

Om DokuMera

Hos alla företag — stora som små — finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar — mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder — företag och organisationer — och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se

info@dokumera.se